YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
7 päivänä toukokuuta 1985 *

Asiassa 18/84,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään komission oikeudellisen yksikön virkamies Jacques Delmoly, prosessiosoite Luxemburgissa c/o komission oikeudellisen yksikön virkamies Georges Kremlis, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehenään kirjallisessa menettelyssä ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö François Renouard ja suullisessa käsittelyssä ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston ulkoasiainsihteeri Philippe Pouzoulet, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö,

vastaajana,

jossa vaaditaan sen toteamista, että säätämällä, ettei tiettyjä verohelpotuksia voida antaa Ranskan lehdistöalan yritysten muissa jäsenvaltioissa painattamille julkaisuille, Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan nojalla kuuluvia velvoitteita,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti A. J. Mackenzie Stuart, jaoston puheenjohtaja O. Due sekä tuomarit P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann ja Y. Galmot,

julkisasiamies: G. F. Mancini,
kirjaaja: apulaiskirjaaja J. A. Pompe,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.3.1985 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut ETY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 19.1.1984 ja jossa vaaditaan sen toteamista, että säätämällä, ettei tiettyjä verohelpotuksia voida antaa Ranskan lehdistöalan yritysten muissa jäsenvaltioissa painattamille julkaisuille, Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan nojalla kuuluvia velvoitteita.

2 Kanteesta käy ilmi, että *code général des impôts* (Ranskan verolaki) -nimisen säädöksen 39 a pykälässä säädetään tietyistä sellaisille yrityksille myönnettävistä verotuksellisista eduista, jotka julkaisevat sisällöltään pääasiallisesti poliittista sanomalehteä tai kerran tai kahdesti kuukaudessa ilmestyvää aikakauslehteä. Näitä verotuksellisia etuja ovat muun muassa lupa tehdä verotettavia tuloja vähentäviä varauksia lehden toiminnan kannalta välttämättömän omaisuuden hankkimiseksi tai oikeus vähentää verotettavista tuloista tällaisen omaisuuden hankkimisesta aiheutuneet kulut. Näihin pidätyksiin tai vähennyksiin sovellettavat rajoitukset sekä se, millaisen omaisuuden hankkiminen niillä saadaan rahoittaa, vaihtelevat verovuosittain.

3 Tältä osin 18.1.1980 annetun vuoden 1980 *loi de finances*in (finanssilaki) nro 80-30 (*Journal Officiel de la République Française*, 19.1.1980, s. 147) 80 pykälä sisältää muutoksen *code général des impôts*'n 39 a pykälässä säädettyyn järjestelmään. *Loi de finances*in 80 pykälän viimeisen momentin mukaisesti "edellä mainitussa 39 a pykälässä säädetyt edut eivät koske lehdistöalan yrityksiä niiden ulkomailla painattamien julkaisujen osalta".

4 Koska komissio katsoi kyseisen säädöksen olevan ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan vastainen, se osoitti 29.3.1982 Ranskan hallitukselle perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla virallisen huomautuksen, jossa se vaati Ranskan hallitusta esittämään kyseistä toimenpidettä koskevat huomautuksensa. Koska komissio ei saanut vastausta kyseiseen tiedonantoon, se antoi Ranskan hallitukselle perustellun lausunnon 5.5.1983.

5 Komissio katsoo, että kyseinen säännös on omiaan kannustamaan ranskalaisia lehdistöalan yrityksiä tekemään sopimuksia ranskalaisten kirjapainojen kanssa ja luopumaan sopimusten tekemisestä muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden kirjapainojen kanssa, jotta ne voisivat mahdollisimman suuressa määrin nauttia edellä kuvattuun järjestelmään liittyvistä verotuksellisista eduista. Näin ollen *code général des impôts*'n 39 a pykälässä säädetty järjestelmä on katsottava ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa kielletyksi vaikutukseltaan määrällistä rajoitusta vastaavaksi toimenpiteeksi. Tässä yhteydessä komissio viittaa lisäksi 22.12.1969 annettuun direktiiviin 70/50/ETY (EYVL 1970, L 13, s. 29), jonka 2 artiklan 3 kohdan k alakohdassa määritellään vaikutukseltaan määrällistä rajoitusta vastaaviksi toimenpiteiksi kaikki sellaiset kansalliset säännökset ja määräykset, jotka "estävät yksityisiä oikeussubjekteja ostamasta ainoastaan maahantuotuja tuotteita tai kannustavat ostamaan ainoastaan kotimaisia tuotteita, pakottavat ostamaan niitä tai antavat niille etusijan".

6 Komissio huomauttaa lisäksi, että kyseinen säännös on osa sellaisista verohelpotuksista koostuvaa järjestelmää, jotka saattavat olla perustamissopimuksen 92-94 artiklassa tarkoitettuja tukia. Komissio katsoo kuitenkin, että koska on kyse sellaisista tukia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, jotka eivät ole välttämättömiä tuen kohteen tai toiminnan kannalta, perustamissopimuksen mainitut määräykset eivät estä 30 artiklan soveltamista, kuten yhteisöjen tuomioistuin on ratkaissut asiassa 74/76, Ianelli & Volpi vastaan Meroni (Kok. 1977, s. 557) 22.3.1977 antamassaan tuomiossa.

7 Yhteisöjen tuomioistuimessa käydyn menettelyn aikana Ranskan tasavalta on esittänyt puolustuksekseen kolme perustetta.

8 Ensiksi se esittää, ettei painamista voida pitää tuotteena, vaan se on palvelutoimintaa, eikä komission arvostelema verosäännös siten kuulu perustamissopimuksen 30 artiklan eikä direktiivin 70/50/ETY soveltamisalaan. Tällainen toiminta voi kuulua ainoastaan perustamissopimuksen palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien määräysten soveltamisalaan. Direktiivin 70/50/ETY soveltamisen osalta Ranskan hallitus huomauttaa lisäksi, ettei sen 2 artiklan 3 kohdan k alakohtaa, siltä osin kuin siinä viitataan "yksityisten oikeussubjektien" suorittamiin ostoihin, voida soveltaa lehdistöalan yrityksiin, koska niitä ei voida pitää yksityisinä oikeussubjekteina.

9 Lisäksi Ranskan tasavalta kiistää sen, että sillä, että julkaisu on painettu Ranskassa eikä jossain toisessa jäsenvaltiossa, voisi olla minkäänlaista vaikutusta mahdollisen lukijan suorittamaan valintaan. Komission on siis turha pyrkiä osoittamaan, että kanteen kohteena oleva toimenpide kuuluu direktiivissä 70/50/ETY tarkoitettuihin toimenpiteisiin, jotka "kannustavat ostamaan ainoastaan kotimaisia tuotteita".

10 Lopuksi Ranskan hallitus esittää, että jos kysymyksessä oleva toimenpide voidaan katsoa tukijärjestelmään kuuluvaksi, kyseistä verotuksellista toimenpidettä ei voida erottaa eikä tarkastella erillisenä siitä lehdistöä koskevasta tukijärjestelmästä, josta on säädetty kyseisissä verotusta koskevissa säännöksissä. Olennaisena osana tällaiseen järjestelmään kuuluvaa toimenpidettä ei voida pitää komission mainitsemassa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa tarkoitettuna toisarvoisena yksityiskohtaisena sääntönä eikä siis 30 artiklan soveltamisalaan kuuluvana.

11 Näistä perusteista on lausuttava seuraavaa:

12 Ensinnäkään kirjapainotöitä ei voida pitää "palveluna", koska kirjapainopalvelut johtavat suoraan aineellisten esineiden valmistamiseen, jotka lisäksi sellaisinaan kuuluvat yhteisen tullitariffin luokituksessa nimikkeeseen 49.02, "sanomalehdet ja aikakauslehdet". Joka tapauksessa perustamissopimuksen 60 artiklan mukaan "palveluilla tarkoitetaan suorituksia, joista tavallisesti maksetaan korvaus ja joita eivät koske määräykset tavaroiden, pääomien tai henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta". Ongelmaa on siis tarkasteltava ainoastaan 30 artiklan perusteella.

13 Siltä osin kuin on kyse siitä, voidaanko Ranskan verolainsäädännössä säädettyä toimenpidettä mahdollisesti pitää tukijärjestelmän osana, on ensin pantava merkille, että yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kysymykseen annetun vastauksen mukaan kyseisestä järjestelmästä ei ole lainkaan ilmoitettu komissiolle. Toiseksi on huomattava, kuten yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että 92 ja 94 artiklaa ei voida milloinkaan soveltaa perustamissopimuksen tavaroiden vapaata liikkuvuutta tai verotuksellisen syrjinnän poistamista koskevien määräysten vastaisesti. Kyseisen oikeuskäytännön mukaisesti tavaroiden vapaata liikkuvuutta, verotuksellisen syrjinnän poistamista ja valtiontukia koskevilla määräyksillä pyritään tosiasiallisesti yhteiseen tavoitteeseen, joka on tavaroiden vapaan liikkuvuuden varmistaminen jäsenvaltioiden välillä tavanomaisia kilpailun edellytyksiä noudattaen (katso komission mainitseman, 22.3.1977 annetun tuomion lisäksi asia 91/78, Hansen, tuomio 13.3.1979, Kok. 1979, s. 935; asia 177/78, Pigs and Bacon Commission, tuomio 26.6.1979, Kok. 1979, s. 1261 ja asia 249/81, komissio vastaan Irlanti, tuomio 24.11.1982, Kok. 1982, s. 4005). Se, että kansallista toimenpidettä voidaan mahdollisesti pitää 92 artiklassa tarkoitettuna tukena, ei näin ollen ole riittävä syy sille, että siihen ei voitaisi soveltaa 30 artiklassa määrättyä kieltoa. Yhteisön tukijärjestelmään liittyvää perustetta, jonka Ranskan tasavalta esitti vain olettamuksena vastauksenaan komission huomautuksiin, ei siis voida hyväksyä.

14 Direktiivin 70/50/ETY soveltamisen osalta on aivan ensiksi huomautettava, että 2 artiklan 3 kohdan k alakohdan viittaus "yksityisiin oikeussubjekteihin" tarkoittaa kaikkia yksityisiä elinkeinonharjoittajia, joihin myös lehdistöalan yritysten on katsottava kuuluvan.

15 Siltä osin kuin on kysymys siitä Ranskan hallituksen esittämästä mainittuun direktiiviin liittyvästä perusteesta, ettei Ranskan lehdistöalan yritysten myymien julkaisujen alkuperä voi vaikuttaa mahdollisen lukijan suorittamaan valintaan, on huomautettava, ettei komission kanteessa tarkoiteta painotuotteiden lopullisia vastaanottajia, vaan lehdistöalan yritysten painotuotteiden valmistamisen yhteydessä suorittamia valintoja. Ei voida kiistää sitä, että *code général des impôts*'n 39 a pykälässä säädetty verotuksellisen edun poissulkeminen vaikuttaa siten, että se kannustaa yrityksiä suorittamaan painotyönsä mieluummin Ranskassa kuin jossain toisessa jäsenvaltiossa. Tältä osin on huomattava, että direktiivin 70/50/ETY 2 artiklan 3 kohdan k alakohdan perusteella kanteessa tarkoitettua veromenettelyä voidaan hyvin pitää yhteisön sisäisen kaupan esteenä, koska sillä annetaan etusija valtion alueella valmistetuille painotuotteille.

16 Näin ollen komission arvostelema verotusta koskeva säännös rajoittaa muista jäsenvaltioista peräisin olevien painotuotteiden maahantuontia, koska se kannustaa lehdistöalan yrityksiä valmistamaan painotuotteensa mieluummin Ranskassa kuin muissa jäsenvaltioissa, ja että kyseinen säännös on tämän vuoksi katsottava 30 artiklassa kielletyksi, vaikutukseltaan määrällistä rajoitusta vastaavaksi toimenpiteeksi.

On siis todettava, että säätämällä, ettei tiettyjä verotuksellisia etuja voida antaa Ranskan lehdistöalan yritysten muissa jäsenvaltioissa painattamille julkaisuille, Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan nojalla kuuluvia velvoitteita.

Oikeudenkäyntikulut

17 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska Ranskan tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Säätämällä, ettei tiettyjä verotuksellisia etuja voida antaa Ranskan lehdistöalan yritysten muissa jäsenvaltioissa painattamille julkaisuille, Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan nojalla kuuluvia velvoitteita.

2) Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Mackenzie Stuart Due Pescatore

Koopmans Everling Bahlmann Galmot

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä toukokuuta 1985.

P. Heim
kirjaaja

A. J. Mackenzie Stuart
presidentti